

Broeders en zusters,

Voor dit weekend is er een pastorale zondagsbrief gemaakt met daarin een overdenking geschreven door ds. Teunard van der Linden. We hopen en bidden dat u hierdoor bemoedigd mag worden.

Overdenking Geloof, hoop en liefde in tijden van crisis

De lente is begonnen. Maar het is moeilijk hiervan te genieten, nu tal van maatregelen het sociale en kerkelijke leven hebben stilgelegd. Maatregelen die nodig zijn, wereldwijd, om erger te voorkomen en een pandemie in banen te leiden. De situatie wil niet erg wennen en komt ons op momenten onwerkelijk voor. Bezorgd volgen we de berichten over het groeiende aantal doden en zieken. En leven we mee met wie hen verzorgen. We leven ook mee met het kabinet en de ministers, die overuren draaien om ons land door deze periode heen te loodsen. De ontwikkelingen zijn nog vers en gaan over weken. Daardoor is er nog veel onzekerheid. De persoonlijke en economische schade is inmiddels enorm.

De Coronacrisis gaat ook niet aan de kerk voorbij. De kerkdeuren zijn dicht voorlopig, terwijl je juist nu Pasen zou willen vieren en zou willen samenkomen om te bidden en te zingen en de wereld met haar wel en wee voor Gods aangezicht te brengen. De kerkdeuren zijn op slot. Dat is in geen tijden voorgekomen. Het vanzelfsprekende is "onvanzelfsprekend" geworden. We worden uit het beloofde land teruggezet in de woestijn, voor ons gevoel. Hoe je daar moet overleven?

Door elkaar te bemoedigen en juist nu te geloven en te laten zien, dat geloof, hoop en liefde blijven. Kracht schuilt er ook in persoonlijk gebed en gedeeld vertrouwen in kleine kring. Ik heb zelf al een paar keer Lied 905 gelezen, een lied van vertrouwen "in zwarte nacht".

Gelukkig zijn er ook veel initiatieven in de kerk en de samenleving om de situatie het hoofd te bieden. Uitingen ook van solidariteit en naar elkaar en de zwakken omzien. Tekeningen gemaakt voor ouderen, die zelfs geen bezoek meer mogen ontvangen. Uitingen van waardering voor wie overuren maken. Dat we elkaar momenteel niet kunnen ontmoeten in de kerk, is ook een uitdaging. Om bij alles wat niet kan, zoveel mogelijk te zoeken naar wat wel kan, nog kan of óók kan. Ook daarin zijn geloof, hoop en liefde aan het werk.

Ik ben ook blij met alle richtlijnen vanuit de landelijke en provinciale kerk. Samen zoeken naar wijsheid. Elkaar bemoedigen. Afstemmen wat mogelijk is en prioriteit heeft. Het zijn bijzondere tijden. In onze gemeente laten we de zondagsbrief wekelijks (of indien nodig vaker) verschijnen en sturen we deze per email aan zoveel mogelijk adressen, met informatie en een inhoudelijk gedeelte. Teksten om mee te bidden, of ter bezinning, zoals onderstaand gebed van de scriba van onze landelijke synode, ds. René de Reuver, die afgelopen zondag op tv voorging:

Zoals de klokken dezer weken in heel ons land luiden om "een boodschap van hoop en troost" door te geven, blijven wij vol goede moed, vindingrijk en weerbaar, om de situatie het hoofd te bieden en elkaar vast te houden. En bidden we voor wie van heel dichtbij met deze crisis te maken hebben.

Ds. Teunard van der Linden

**Houd ons Heer,
onder de schaduw van uw ontferming.
Versterk en ondersteun allen die bang zijn.
Wees met allen die zorg dragen,
voor zieken en ontheemden.
Richt op allen die gebukt gaan,
troost ons in het vertrouwen
dat niets ons kan scheiden van uw Liefde.
Amen.**

Lied 905:5

Wie zich door God alleen laat leiden,
enkel van Hem zijn heil verwacht,
weet Hem nabij, ook in de tijden
die dreigend zwart zijn als de nacht.
Want wie op God alleen vertrouwt,
heeft nooit op zand zijn huis gebouwd.

QRC: gebeden rond Corona

21 maart 2020

Help mee deze zondagsbrief te verspreiden!

Als u deze brief doorstuurt naar bekenden, stuurt u scriba Annie van der Kooi dan een cc:? Zij kan dan nieuwe adressen toevoegen aan de digitale adressenlijst voor de komende weken. Waarvoor dank. Het e-mailadres van de scriba is: scriba@pg-harlingen.nl

Zondagsbrief via e-mail

U ontvangt deze brief of per mail of in de bus. De afgelopen week zijn we druk aan het verzamelen geweest om zoveel mogelijk mailadressen van gemeenteleden te verzamelen. Mocht u in uw omgeving gemeenteleden kennen waarvan u weet dat zij geen e-mail adres hebben wilt u deze brief dan ook bij hen in de bus doen?

Bij onze gemeenteleden in Almenum, Hubertus en Harlinga wordt deze brief vanmiddag rondgebracht.

Bloemengroet

Ook dit weekend is er een bloemengroet en deze zijn als een groet en ter bemoediging gegaan naar:

Dhr. Bambach, Werfpad 50 (het is een jaar geleden dat zijn vrouw is overleden) en naar

de Fam. J. van der Ploeg, Rijksweg 6 (ter bemoediging). De beide boeketten zijn inmiddels bij hen thuis gebracht.

Omrop Fryslân

Kerkdienst op Omrop Fryslân

Zolang de kerkdiensten geen doorgang kunnen vinden, wordt er de komende zondagen 's morgens om 10.00 uur een kerkdienst uitgezonden op Omrop Fryslân. Deze dienst komt live vanuit de Martinikerk in Franeker (zie QRC).

Van de Kerkenraad

De kerkenraad wenst u allen heel veel sterkte. Omdat ook de persoonlijke bezoeken worden afgeraden en we toch om elkaar willen denken, kunnen we (misschien) iets vaker een belletje doen of een kaartje bij onze ouderen en zieken in de bus doen? We hopen en bidden dat we er met z'n allen goed door heen mogen komen. Maar kunt u de deur niet uit om wat voor reden dan ook en u heeft b.v. boodschappen nodig, bel gerust naar de scriba of naar de bekende telefoonnummers. Wij staan voor u klaar. De telefoonnummers kunt u vinden in de Gemeentegids, in *Getijdenstroom* en/ of op onze website.

Het Moderamen komt iedere zaterdagmorgen even bij elkaar om een aantal kerkelijke zaken te bespreken en elkaar te bemoedigen. Zo ook vanmorgen. Er is besloten en met de betrokkenen afgesproken dat op de donderdagavonden de Grote Kerk open zal zijn van 19.00 tot 20.00 uur (zie Agenda). U bent van harte welkom tijdens dit stilte moment. We vertrouwen er op dat u zich aan de bekende afspraken rond het Coronavirus zult houden, zoals het bewaren van een gepaste onderlinge afstand.

De PKN heeft ons geadviseerd om niet met grote groepen mensen bij elkaar te komen. Dat geldt ook voor bijeenkomsten bij rouw- en trouwdiensten. Mocht er iemand in uw omgeving komen te overlijden en u heeft een predikant nodig, bel dan gerust. Dat kan naar de betreffende predikant en/ of naar de scriba. Zij zullen tezamen met u en/ of familieleden overleggen hoe hiermee om te gaan.

Van de Provinciale Synode ontvingen wij een brief n.a.v. de maatregelen rond Coronavirus die als bijlage bij deze zondagsbrief is toegevoegd. Deze zondagsbrief, incl. de bijlage, is ook te lezen via de website van onze Gemeente.

Verder is nu definitief besloten dat de beide kerkdiensten op Palmzondag 05 april a.s. niet door zullen gaan. In de volgende zondagsbrief zullen we u op de hoogte brengen hoe het zal gaan in de Stille Week en de dienst op 1^e Paasdag.

Is er iets dat u met ons wilt delen?

Dat kan. Niet aarzelen, maar gewoon doen!

Goed op uzelf passen en voor zover mogelijk op elkaar.

Hartelijke groet namens ons allen.

Agenda week 13

Alle kerkelijke activiteiten in week 13 zijn afgezegd waaronder de kerkdiensten en de activiteiten in Almenum, De Spiker en De Batting.

De actuele informatie/ agenda vindt u op onze website (zie QRC): www.pg-harlingen.nl/actueel/

Donderdag 26 maart 19.00 uur - Stilte Moment (tot 20.00 uur) - Grote Kerk

Protestantse Kerk Classis Fryslân

scriba: J.Brinkman-Dijkstra
De Terp 98
9035 AX Dronryp
0517-234996
classisFryslan@gmail.com
classisscriba-friesland@protestantsekerk.nl

Aan alle gemeenten van de Classis Fryslân van de Protestantse Kerk in Nederland

Koudum, 19 maart 2020

Geachte kerkenraadsleden, gemeenteleden, predikanten en kerkelijk werkers
in de Classis Fryslân,

Graag wil ik u bedanken voor het vertrouwen waarmee u breed gereageerd hebt op ons bericht vorige week hoe we in onze kerken willen omgaan met de maatregelen waarmee de regering de verspreiding van het coronavirus wil vertragen.
Met dit bericht wil ik u verder informeren.

Kerkelijk leven dat voorlopig niet of slechts beperkt mogelijk is

Kerkdiensten met minder dan 100 kerkgangers worden niet verboden, wel ontraden
Bijna alle protestantse gemeenten in ons land voeren de richtlijnen van de overheid voor samenkomsten op dezelfde wijze uit. Hier en daar houdt een enkele gemeente een kerkdienst met minder dan honderd personen. Deze verbiedt de overheid niet. Wel vraagt de regering de bevolking de mobiliteit zoveel mogelijk te beperken, elkaar zo min mogelijk fysiek te ontmoeten en zo elk voor zich te doen wat mogelijk is om de verspreiding van het virus te vertragen.

De landelijke kerk en de Classis Fryslân raden u daarom dringend aan ook de kerkdiensten met minder dan honderd kerkgangers níet door te laten gaan. Zoals ik vorige week over onze Friese situatie schreef: “omdat veel oudere gemeenteleden de diensten bezoeken en zij het meest kwetsbaar zijn. Tevens vinden diensten bezocht door minder dan honderd mensen hier vaak plaats in kleine kerkgebouwen. Het risico op besmetting is ook daar aanwezig.”

De termijn is verlengd en de scholen zijn gesloten, dus liever ook geen catechisaties
De termijn van alle maatregelen is inmiddels verlengd tot 6 april; dat betekent dat ook Palmzondag onder de maatregelen valt. Ook zijn deze weken de scholen gesloten, daarom raden wij u aan ook de catechisaties stop te zetten.

Rouwdiensten met hooguit 30 mensen

Inmiddels heeft de uitvaartbranche de regels voor de uitvaartplechtigheden aangescherpt: Hooguit dertig mensen mogen de uitvaart bijwonen. Er zal geen koffiedrinken zijn en geen

nazit. Velen kiezen deze dagen voor een herdenkingsdienst op een later moment. In sommige dorpen gaan mensen langs de kant van de weg staan wanneer de rouwstoet passeert.

Overige maatregelen nog actueel

Wat ik u vorige week schreef over het verbod op kerkdiensten met honderd of meer kerkgangers, het bezoek aan kwetsbare mensen dat wij dringend ontraden, en over andere, niet noodzakelijke, kerkelijke bijeenkomsten die wij verzoeken uit te stellen, is nog steeds actueel.

Corona-advies op de landelijke website van onze kerk

Op de website van de landelijke kerk vindt u het advies van de landelijke kerk hoe we kunnen omgaan met het coronavirus in het kerkelijk leven. Dit advies krijgt regelmatig een update. U vindt het advies via de link <https://www.protestantsekerk.nl/nieuws/richtlijnen-rondom-het-coronavirus/>

Kerkelijk leven dat ook nu goed mogelijk is

Als classisdominee heb ik afgelopen dagen met velen in onze classis schriftelijk of telefonisch contact gehad. Nadat de eerste dagen het kerkelijk leven tot stilstand is gekomen, hoor ik nu van gemeenten en voorgangers dat zij nieuwe wegen vinden om de Godslamp in onze classis brandend te houden. Ik geef enkele van deze aan u door.

- Uitzendingen vanuit de landelijke en provinciale omroep

Op zondagmorgen zenden landelijke omroepen kerkdiensten uit waarin we met elkaar en het land verbonden zijn. Alle zondagen waarop onze Friese kerken gesloten zijn, zendt Omrop Fryslân om 10.00 uur een viering uit vanuit de Martinikerk te Franeker.

- Eigen kerkdiensten van huis uit beluisteren

Op steeds meer plaatsen kunt u uw eigen vertrouwde vieringen vanuit uw huis meemaken. Vanuit talloze kerken in onze classis kunt op zondag, en soms ook door de week kerkdiensten, vieringen, gebedsmomenten, kerkmuziek, podcasts enz. bezien en/of beluisteren. Soms verzorgd door voorgangers van een werkgemeenschap samen. De diensten worden van tevoren opgenomen of 'live gestreamd' vanaf kerkelijke of persoonlijke websites, vanuit www.kerkomroep.nl of www.kerkdienstgemist.nl en vanaf www.YouTube.com

- Pastoraat en diaconaat met de telefoon en via de e-mail en internet

Vele van onze pastores zijn begonnen kwetsbare gemeenteleden actief te benaderen. Soms via e-mail, vaak met de telefoon. Sommigen vragen hun ouderlingen en wijkbezoekers telefoencirkels in te stellen, andere leggen een e-mailadreslijst aan van gemeenteleden in het dorp of de stadswijk. Weer anderen schrijven brieven en kaarten met bemoediging, of zetten een blog of vlog online. Via de telefoon(cirkels), de e-mail en Whatsappgroepen komt u op de hoogte van noden en zorgen en hulpvragen. Veel gemeenten nemen zich voor bij nood en behoefte daadwerkelijk hulp te gaan verlenen in de kerkelijke en de dorpsgemeenschap, en in de stadswijken. Zij zeggen: wij hebben als kerk hiervoor de infrastructuur, laten wij die dan gebruiken ten behoeve van allen die het nodig hebben. De landelijke kerk heeft een hulpwebsite gemaakt: www.nietalleen.nl. Hier kunnen mensen zich aanmelden om hulp te geven in eigen omgeving, en hier kunnen mensen ook dichtbij huis hulp vragen. Van harte aanbevolen. Informatie vindt u op <https://www.protestantsekerk.nl/nieuws/biedt-u-ook-coronahulp-meld-uw-diaconie-nu-aan-voor-nietalleen/>

Pastoraat in ziekenhuis en andere tehuizen

Ziekenhuizen en andere tehuizen waar zorg verleend wordt zijn nu niet vrij toegankelijk. De pastores die aan deze instellingen verbonden zijn raden ons aan telefonisch contact op te nemen met de afdeling waar men verblijft, en als dat niet lukt kan er contact worden opgenomen met de dienst geestelijke verzorging. Zij kunnen dan langsgaan of als dat ook niet (meer) mag kunnen zij eventueel de verpleging nog bereiken bijvoorbeeld om een korte groet door te geven.

Kerk dicht, kerk open

Verscheidene gemeenten melden dat zij in deze weken hun kerkgebouw openstellen. Niet voor samenkomsten, maar voor mensen die willen langskomen om een kaars te branden, te bidden, of gewoon even stil te zijn en onder Gods vleugels bij te komen. Uiteraard willen deze gemeenten hierbij de hygiëneregels van het RIVM in acht nemen.

Collegiale steun in werkgemeenschappen

Van predikanten en kerkelijk werkers hoor ik hoe zij meer en meer elkaar vinden via de telefoon, Whatsappgroepen en de e-mail, om elkaar in deze dagen te ondersteunen en te inspireren. Zij voelen hoe gemeenten juist nu hun zorg, steun en leiding nodig hebben. De onderlinge band en de werkgemeenschappen is daarbij een grote steun. Wilt u hen allen in uw gebeden gedenken.

Tot slot

Donderdag schreef ik dat velen in verwarring en vrees leven, en hoe moeilijk het is dat we juist nu het kerkelijk leven stilzetten. Vandaag verwonder ik me blij en dankbaar dat het kerkelijk leven juist hier en nu doorgaat. Dat velen zich actief en proactief inzetten voor kerk en samenleving. Dat geloof en hoop en liefde blijven en zich in u allen voortzetten.

Ik houd u op de hoogte van verdere ontwikkelingen en besluiten en zal de nieuwe wegen die u vindt en waarover u mij bericht, verder aan u allen doorgeven.

Voor u allen hierbij het Anglicaans gebed waar de scriba van onze synode ds. René de Reuver ons afgelopen zondag op de televisie in voorging:

Houd ons Heer,

onder de schaduw van uw ontferming.

Versterk en ondersteun allen die bang zijn.

Wees met allen die zorg dragen voor zieken en ontheemden.

Richt op allen die gebukt gaan.

Troost ons in het vertrouwen

dat niets ons kan scheiden van uw liefde.

Amen.

Met hartelijke groet, namens het Breed Moderamen van de Classis Fryslân,

